

HODNOCENÍ PLNĚNÍ VEŘEJNÉ SLUŽBY V OBLASTI KULTURY

Principy a metodika hodnocení

**Předkládá: Mgr. Renata Týmová ve spolupráci s radním Michalem
Jankovcem, VPA, srpen 2013**

V souvislosti se zrodem kanálu ČT art vyvstává potřeba modifikovat dosavadní způsob hodnocení veřejné služby ČT v oblasti kultury .

1. HODNOCENÍ PLNĚNÍ VEŘEJNÉ SLUŽBY NA ÚROVNI CELÉ ČT

Stávající sadu indikátorů pro hodnocení plnění obecného Cíle 3 – „Stimulace kreativity a kvality v kultuře“ je třeba upravit s ohledem na specifickou nabídku nového kanálu ČT art. Již existující a používané indikátory plnění veřejné služby Českou televizí budou doplněny o několik dalších, nových indikátorů.

2. HODNOCENÍ ČT ART

ČT art je nově vznikajícím kanálem, jehož primárním cílem je uspokojovat potřeby specifické skupiny diváků. Proto je třeba definovat principy, podle kterých bude v budoucnu posuzováno, do jaké míry jsou naplňovány cíle, se kterými tento specifický kanál vznikl, tedy v zásadě, zda kanál oslovuje zamýšlenou cílovou skupinu a zda jeho náplň odpovídá záměrům, se kterými vznikl.

**1. DOPLNĚNÍ STÁVAJÍCÍHO
HODNOCENÍ VEŘEJNÉ SLUŽBY NA
ÚROVNI CELÉ ČT**

POŽADAVKY KODEXU ČT NA OBLAST KULTURY 1/2

Kodex ČT stanovuje následující konkrétní principy a požadavky, které se týkají oblasti prezentace kultury v České televizi:

- ČT musí plnit úlohu jedné z nejvýznamnějších kulturních institucí v ČR. ... ČT bude dbát, aby se v programu v jednotlivých žánrech významně uplatnily pořady vyrobené jak v jejích kapacitách, tak jinými domácími producenty. Proto bude soustavně a systematicky sledovat zdejší televizní a uměleckou scénu a podněcovat vznik, rozpracování a ztvárnění televizních a uměleckých projektů do výsledné podoby, kterou by poté mohla zprostředkovat divákům.
- ČT bude vytvářet podmínky pro uplatnění pestrého spektra tvůrců různých generací a rozličných uměleckých směrů.
- ČT přispívá k pěstování a rozvoji kultury a umění v ČR. Má proto za povinnost nabízet divákům žánrově i svým zaměřením rozmanité pořady, které mohou diváky kulturně a umělecky obohacovat. V celku svého programu přinese ucelený přehled o umělecké tradici a aktuálním kulturním dění doma i v zahraničí.
- ČT divákům zprostředkovává umělecky hodnotnou filmovou, dramatickou, hudební a výtvarnou tvorbu z domácí i světové scény.
- ČT musí dostát prvořadému závazku původní tvorby uměleckých pořadů a bude ctít nejvyšší profesionální kritéria umělecké tvorby.
- ČT si musí být vědoma, že se diváci, resp. jednotlivé divácké skupiny vzájemně odlišují svým kulturním a uměleckým cítěním a žánry či uměleckými směry, které upřednostňují. ... Musí zohledňovat pluralitu diváckých očekávání tak, aby různými pořady, včetně řešení jejich aranžmá, uspokojila různé divácké skupiny.

POŽADAVKY KODEXU ČT NA OBLAST KULTURY 2/2

Vedle toho se oblasti kulturního vysílání nepřímo dotýkají také následující části Kodexu ČT:

- ČT vytváří pluralitní, invenční a rozmanitou programovou nabídku, která splňuje vysoká etická a kvalitativní měřítká, a nepodřizuje snahu o kvalitní výstup tlakům trhu.
- ČT dbá na to, aby programová schémata obsahovala významný podíl původní tvorby, zvláště celovečerních filmů, dramatické tvorby a dalších tvůrčích počinů, a má na zřeteli potřebu spolupráce s nezávislymi výrobci a filmovým sektorem.
- ČT rozšiřuje divácký výběr tím, že poskytuje nabídku programových služeb, jež komerční vysílatelé normálně neposkytují. Nepovyšuje kritérium sledovanosti pořadů ... nad jejich maximální možnou kvalitu.
- Účelem existence televize veřejné služby je zajistit veřejnosti zdroj informací, kritické reflexe, umělecké tvorby a zábavy, které jsou chráněny před lobbistickými tlaky.

PŘEVEDENÍ POŽADAVKŮ VYPLÝVAJÍCÍCH Z KODEXU ČT NA INDIKÁTORY PLNĚNÍ VEŘEJNÉ SLUŽBY

- Požadavky na vysílání definované Kodexem ČT a Zákonem o České televizi je nutné operacionalizovat, tedy převést do podoby měřitelných indikátorů či hodnocení.
- Na následujících dvou listech uvádíme:
 - přehled indikátorů, které jsou pro měření plnění Cíle 3 - „Stimulace kreativity a kvality v kultuře“ používány v současné době;
 - přehled nových indikátorů, které budou do měření zařazeny od podzimu 2013, souběžně se spuštěním kanálu ČT art.

HODNOCENÍ VEŘEJNÉ SLUŽBY

STÁVAJÍCÍ INDIKÁTORY PRO HODNOCENÍ CÍLE 3 – STIMULACE KREATIVITY A KVALITY V KULTUŘE

	ATO	DKV	TRACKING	AOP	OBSAHOVÁ ANALÝZA	EXPERTNÍ POSOUZENÍ
Reach pořadů spadajících do „kulturních“ žánrů v širokém slova smyslu	✓					
Spokojenost, originalita a míra zaujetí pořady spadajícími do „kulturních“ žánrů		✓				
Podíl původní tvorby v oblasti dramatických, zábavních a dětských pořadů				✓		
Příspěvek ČT k podněcování kulturně-společenské aktivity diváků			✓			
Inovativnost České televize			✓			
Existence pořadů uspokojujících vkus a zájmy diváka			✓			
Podíl pořadů rozvíjejících kulturní identitu národnostních a etnických menšin				✓		
Podíl pořadů s duchovní a náboženskou tematikou			✓	✓		
Podíl původní dramatické tvorby v programové nabídce				✓		
Podíl jednotlivých podžánrů v rámci dokumentárních pořadů				✓		
Míra uspokojení diváků orientovaných na odpočinkové a zábavné formáty			✓			
Podíl jednotlivých sportovních odvětví na celkovém čase věnovaném sportu				✓		
Pokrytí špičkových domácích a zahraničních sportovních akcí			✓			

NOVĚ NAVRHOVANÉ INDIKÁTORY PRO HODNOCENÍ CÍLE 3 – STIMULACE KREATIVITY A KVALITY V KULTUŘE

	ATO	DKV	TRACKING	AOP	OBSAHOVÁ ANALÝZA	EXPERTNÍ POSOUZENÍ
Reach kulturních a uměleckých pořadů (v užším slova smyslu)	✓					
Spokojenost, originalita a míra zaujetí kulturními a uměleckými pořady (v užším slova smyslu)		✓				
Pestrost programové nabídky z hlediska různých kulturních oblastí a uměleckých směrů (hudba, výtvarné umění, divadlo, umělecké filmy, architektura design apod.)				✓		✓
Otevírání prostoru širokému spektru uměleckých směrů a tvůrcům různých generací				✓		✓
Nabídka pořadů a žánrů, které nejsou běžně poskytovány komerčními televizemi			✓			✓
Podíl původních českých, evropských a zámořských kulturních pořadů na všech kulturních pořadech				✓		
Příspěvek ČT k pochopení národního a evropského kulturního dědictví						✓
Podíl premiér na celku kulturních pořadů (v užším slova smyslu)				✓		

DALŠÍ ASPEKTY IMPLEMENTACE ČT ART DO MĚŘENÍ PLNĚNÍ VEŘEJNÉ SLUŽBY

Vedle zkoumání naplňování požadavků definovaných kodexem (Cíl 3, viz výše) jsou dalšími pilíři měření veřejné služby **analýza specifických skupin diváků** (v našem případě diváků orientovaných na kulturu v užším slova smyslu) a **hodnocení založené na metodice RQI**.

- Tam, kde to povaha dat umožní, budou „kulturní“ indikátory a jejich vývoj sledovány nejen za celou populaci televizních diváků, ale také samostatně za skupinu diváků s „vysokým kulturním očekáváním“. Definici této skupiny uvádíme na následujícím listu.
- Stejně jako u ostatních kanálů ČT, bude i u ČT art sledován vývoj základních ukazatelů podle metodiky RQI, tedy:
 - zásah a podíl kanálu na divácích;
 - vnímání kanálu jako lídra v oblasti kulturních pořadů.
- Kanál ČT Art bude také zahrnut do standardního měření image hlavních televizních stanic.

DEFINICE SKUPINY S VYSOKÝM KULTURNÍM OČEKÁVÁNÍM

Abychom byli schopni v budoucnu posuzovat, zda se vysílání ČT art ubírá směrem, který si kanál vytýčil, je třeba definovat **cílovou skupinu diváků s vysokým kulturním očekáváním**. Definice musí být navržena tak, aby pro skupinu bylo možné dělat samostatně analýzy v klíčových výzkumných projektech, které VPA pro potřeby hodnocení veřejné služby realizuje, tedy v ATO (peoplemetry), DKV a trackingu. Po mnoha analýzách jsme dospěli k následující definici:

- Jedná se o diváky, kteří uvádějí, že od televize **velmi očekávají kulturní pořady**, a zároveň splňují alespoň jednu z následujících podmínek:
 - **návštěva koncertu, divadelního, tanečního představení, baletu** alespoň jednou měsíčně;
 - **poslech klasické hudby** aspoň jednou týdně;
 - **četba knih** denně nebo téměř denně;
 - **návštěva výstavy** alespoň jednou měsíčně.

Tato definovaná skupina vykazuje oproti celé televizní populaci v průměru více než dvojnásobnou afinitu k těm typům uměleckých a kulturních pořadů, které by měly tvořit kostru ČT art.

Je možné, že v průběhu času a po projednání s ATO bude definice mírně modifikována a upřesněna.

2. HODNOCENÍ ČT ART

PŘEHLED CÍLŮ A STRUKTURY VYSÍLÁNÍ, KTERÉ SI ČT ART STANOVILA

Cíle ČT art byly při jejím vzniku definovány takto:

Cíl 1: Pokrýt spektrum žánrů a oblastí uměleckých projevů.

Cíl 2: Dávat do kontextu českou i světovou současnost a kulturní dědictví.

Cíl 3: Informovat, kriticky hodnotit, přinášet zážitky a inspiraci.

Cíl 4: Nebýt pasivní, ale zároveň kulturu spoluvytvářet a podporovat.

Struktura vysílání ČT art by měla být následující:

A. PODLE FORMY

Kombinace kulturního zpravodajství, publicistiky a magazínů, dokumentárních filmů zaměřených na umění, kritických talk show, živých kontaktních pořadů i konkrétních uměleckých zážitků.

B. PODLE OBSAHU

Kombinace pořadů věnovaných základním druhům umění: hudbě, scénickému umění, literatuře, výtvarnému umění, užitému umění (architektura, design), dramatické tvorbě i kvalitním filmům a také všem žánrovým kombinacím a uměleckým přesahům.

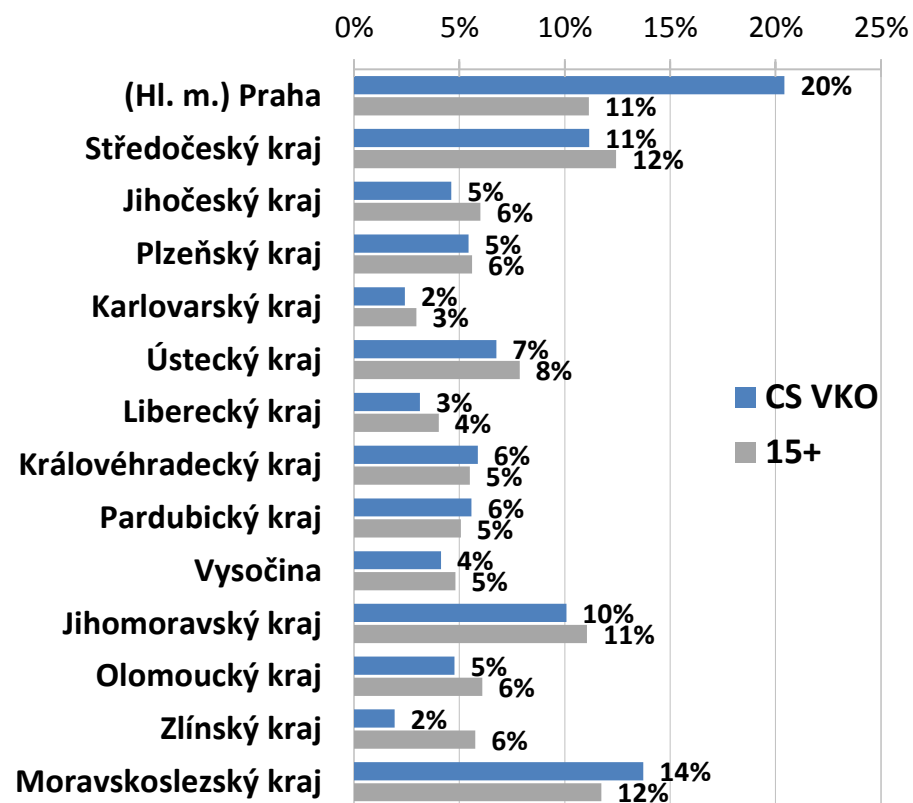
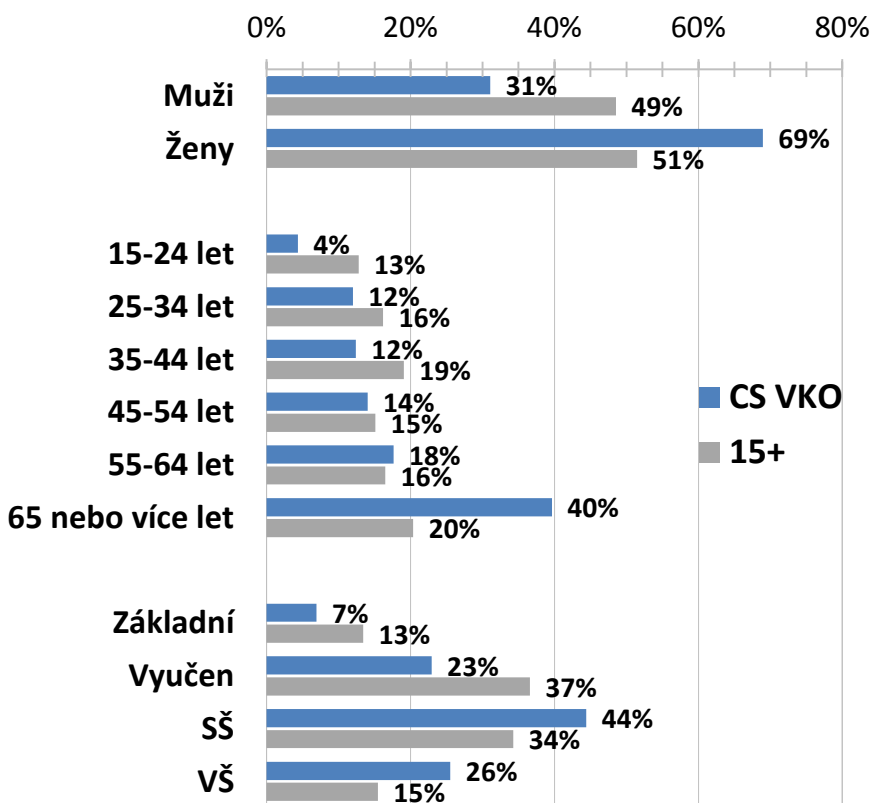
C. PODLE PŮVODU

Kombinace původní české tvorby, akvizičních pořadů i toho nejlepšího, co nabízí archiv.

ANALÝZA SOCIO-DEMOGRAFICKÉ SKLADBY SKUTEČNÉ DIVÁCKÉ OBCE ČT ART A JEJÍ SROVNÁNÍ SE SKLADBOU DEFINOVANÉ CÍLOVÉ SKUPINY

Po prvních měsících vysílání bude možné zjistit, do jaké míry odpovídá socio-demografická struktura diváků ČT art struktura diváků s vysokým kulturním očekáváním, která byla arbitrárně definována. Struktura diváků s vysokým kulturním očekáváním je v porovnání s populací 15+ následující:

CÍL 1 pro ČT art: Pokrytí spektra žánrů a oblastí uměleckých projevů 1/3

Hodnoceno by mělo být pokrytí následujících základních oblastí **uměleckých projevů** ve vysílání :

- Filmová a dokumentární tvorba (zejména divácky náročnější a umělecké filmy- zejména autorské dokumenty a dokumenty s uměleckým obsahem)
- Scénické umění: divadlo, balet, opera
- Hudba (samostatně klasická, opera, pop-rock, jazz, etno, atp.)
- Výtvarné umění
- Literatura
- Užité umění (architektura / design)
- Alternativní kultura, kulturní přesahy a začínající umělci

Míra naplňování Cíle 1 pro Čt Art by byla vyhodnocována na základě srovnání a) očekávání celé divácké obce, b) očekávání cílové skupiny pro ČT Art a c) skutečného vysílacího času, který je jednotlivým projevům dáván.

Divácká očekávání by mohla být zjišťována prostřednictvím dvojice otázek položených v trackingu, např.:

„Jaké oblasti uměleckých projevů preferujete vy osobně?“ (s variantami odpovědí nejvíce/méně/nejméně)

„U každé oblasti uměleckého projevu uveďte, zda je mu podle vašeho názoru dáván na kanálu ČT Art dostatečný vysílací prostor.“ (s variantami odpovědí rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne)

CÍL 1 pro ČT art: Pokrytí spektra žánrů a oblastí uměleckých projevů 2/3

Dále by mělo být hodnoceno pokrytí následujícího spektra žánrů:

- Pořady informující o aktuálních událostech z kultury
- Záznamy nebo přímé přenosy z divadelních představení / baletu / opery
- Záznamy nebo přímé přenosy z koncertů
- Diskusní a kritické pořady o aktuálním kulturním dění
- Magazíny o hudbě, literatuře, výtvarném umění, divadlu, filmu a TV
- Pořady představující alternativní kulturu, kulturní přesahy a začínající umělce
- Celovečerní filmy pro náročnějšího diváka
- Televizní dramatika pro náročnějšího diváka
- Dokumenty o umění, architektuře, designu, výtvarném umění a podobně
- Autorské dokumenty
- Kontaktní živé pořady

Míra naplňování této části 1. Cíle Čt Art by byla vyhodnocována na základě srovnání a) očekávání celé divácké obce, b) očekávání cílové skupiny pro ČT Art a c) skutečného vysílacího času, který je jednotlivým žánrům dáván. (bude asi potřeba zkontrolovat kategorizaci pořadů podle žánrů).

CÍL 1 pro ČT art: Pokrytí spektra žánrů a oblastí uměleckých projevů 3/3

Divácká očekávání by pak mohla být zjišťována prostřednictvím dvojice otázek položené v trackingu, např.:

„Jaké žánry preferujete vy osobně?“ (s variantami odpovědí nejvíce/méně/nejméně)

„U každého žánru uveďte, zda je mu podle vašeho názoru dáván na kanálu ČT Art dostatečný vysílací prostor.“ (s variantami odpovědí rozhodně ano, spíš ano, spíše ne, rozhodně ne).

Vyhodnocení pokrytí spektra žánrů a druhů uměleckých projevů pouze z hlediska jejich vysílacích ploch samo o sobě nestačí, proto bude hodnocena i kvalitativní úroveň jejich pokrytí. Úrovně pojetí různých oblastí uměleckých projevů i úrovně jednotlivých žánrů budou hodnoceny podle:

- udávané spokojenosti, originality a zaujetí celou diváckou obcí;
- udávané spokojenosti, originality a zaujetí cílovou skupinou pro ČT art;
- expertního hodnocení.

Poznámka: Pro účely tohoto vyhodnocování bude potřebovat jednotlivé skupiny pořadů v AOP nejen podle žánrů (viz seznam na listu 15), ale i podle oblastí uměleckého projevu (viz seznam na listu 14).

CÍL 2 pro ČT art: Dávat do kontextu českou i světovou současnost a kulturní dědictví.

Hodnoceny a měřeny budou následující parametry:

- Zastoupení českých pořadů a akvizice
- Zastoupení premiér a pořadů z archivů
- Zastoupení obsahu zabývajícího se současným uměním (současnými umělci a jejich tvorbou)
- Zastoupení obsahu zabývajícího se tím nejlepším z umění co vzniklo v minulosti a přetrvává dodnes

Hlavními kritérii programu by měly být jeho pestrost, vyváženost a kvalita, a s tím spojená spokojenost v cílových skupinách.

CÍL 3 pro ČT art: Informovat, kriticky hodnotit, přinášet zážitky a inspiraci.

Míru přinášeného zážitku lze odvozovat od zjištěné spokojenosti s jednotlivými oblastmi uměleckých projevů vysílanými na ČT art (viz seznam na listu 14) a jejich schopnosti zaujmout diváka.

Poznámka: Pro účely tohoto vyhodnocování bude potřeba identifikovat všechny jednotlivé skupiny pořadů v AOP podle oblastí uměleckého projevu (viz seznam na listu 14).

Míru přinášené inspirace lze odvozovat od souhrnného zaujetí všemi pořady ČT art.

Úroveň informování lze hodnotit podle vnímané úrovně pořadu Události v kultuře, tedy podle jeho zásahu, kvality a dopadu (kvalita jak podle vnímání diváků, tak podle expertního hodnocení) a dále například podle rozložení spektra kulturních oblastí, z kterých přináší informace (srovnání diváckého očekávání a podílů příspěvků z jednotlivých oblastí kulturních projevů), prostřednictvím obsahové analýzy, podobně jako v případě zpravodajství.

Úroveň kritického hodnocení lze hodnotit podle vnímané úrovně pořadu Artefakta, tedy podle jeho zásahu, kvality a dopadu (kvalita jak podle vnímání diváků, tak podle expertního hodnocení).

CÍL 4 pro ČT art: Nebýt pasivní, ale zároveň kulturu spoluvytvářet a podporovat.

Sledováno by mělo být následující:

- Podíl odvysílaných pořadů, které ČT sama vyrobila nebo se na jejich výrobě podílela
- Aktivní objevování nových talentů, představování mladých umělců (spoluvytváření budoucnosti)
- Partnerství z kulturními institucemi, festivaly, akcemi, naplňování Memoranda s MK
- Přímé přenosy slavnostních večerů z nejvýznamnějších kulturně společenských akcí
- Podpora regionálnímu umění a tématům
- Pocty umělcům, aktivní spoluúčast na celospolečenských oslavách významných výročí, cen, i připomínek a vzpomínek